

територій забезпечуватиме їх збалансований, конкурентний розвиток, сприятиме цілісності та подоланню просторових асиметрій розвитку, цифровізації основних сфер життєдіяльності в умовах посилення ризиків та загрози техногенного та природного характеру.

Використані джерела

1. Смарт-промисловість в епоху цифрової економіки: перспективи, напрями, механізми розвитку : монографія/за ред.. В.П.Вишневецького, Київ, 2018, 192с. URL: <https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=b71VDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=%D>
2. Екосистема MIoT. URL: <https://miot.ua/miot-ecosystem/>
3. Regionalne Strategie Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013–2020. URL: http://ris.slaskie.pl/pl/artykuly/dokumenty_regionalne.
4. Brzóska J., Pyka J., Rozwój ekosystemu innowacji w Regionie w perspektywie 2020 roku; [red. Jan Brzóska, Jan Pyka] TNOiK. Katowice: TNOiK, 2012. S. 54.
5. Белец Ж.А. Партиципаторне бюджетування як інноваційний демократичний інструмент участі громадян в управлінні справами територіальних громад. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2016. № 1 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2016_1_21
6. База даних «Законодавство України» <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>

Наталія ЖУК

аспірантка кафедри обліку та оподаткування ТНЕУ
Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування ТНЕУ Вікторія РОЖЕЛІУК

Олександр ШЕГЕРА

здобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ТНЕУ Наталія КОТИС

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНИМ НЕКОМЕРЦІЙНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Некомерційні установи і організації відіграють важливу роль в процесі розвитку ринкових відносин, адже покликані реалізовувати культурні, соціальні, благодійні та інші суспільно важливі цілі.

Сучасні дослідники соціально-економічних відносин оперують поняттями «некомерційний сектор економіки», «організації громадянського суспільства», «неприбуткові установи і організації». В загальному розумінні ці поняття об'єднує те, що вони об'єднують організації, які не розглядають отримання прибутку і його розподіл між учасниками в якості основної мети своєї

діяльності, адже їх створення направлене на вирішення освітніх, наукових, культурних, благодійних та послуг із охорони здоров'я.

Некомерційне підприємство – це самостійно господарюючий суб'єкт, який має: самостійний баланс, поточні рахунки в установах банків, печатку, право юридичної особи і здійснює діяльність, передбачену установчими документами.

Успішність некомерційного підприємства значним чином залежить від ефективного управління його фінансово-господарською діяльністю та його аналітичного забезпечення [1].

Слід відмітити, що аналітичне забезпечення управління фінансово-господарської діяльності некомерційними підприємствами загалом, а закладів охорони здоров'я зокрема є процесом вивчення даних фінансової звітності установ задля оцінки їхнього фінансового стану і результатів діяльності в минулому та прогнозування рівня фінансової стійкості (ФС) в майбутньому.

Метою аналітичного забезпечення фінансово-господарської діяльності закладів охорони здоров'я є оцінка досягнутого рівня ФС за попередні періоди функціонування та прогнозування їх рівня в майбутньому, а відтак попередження та зниження невизначеності, пов'язаної з прийняттям управлінських рішень щодо раціонального використання фінансових ресурсів [2].

Досягнення вищезазначеної мети аналітичного забезпечення фінансово-господарської діяльності закладів освіти передбачає виконання таких основних завдань:

- вчасної та об'єктивної оцінки рівня фінансової стійкості закладу охорони здоров'я, визначення факторів, що його знижують;
- пошуку резервів поліпшення фінансової стійкості;
- розробки конкретних рекомендацій, спрямованих на ефективніше використання фінансових ресурсів і забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості;
- прогнозування можливих фінансових результатів і розробка моделі оцінки фінансової стійкості при різних варіантах використання ресурсів.

Таким чином, оцінка фінансової стійкості закладів охорони здоров'я є недостатньо дослідженою проблемою, оскільки, не дивлячись на численні публікації щодо необхідності підвищення рівня фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я, визначення негативних наслідків його зниження за рахунок браку належних асигнувань з державного та/або місцевого бюджету, фінансова стійкість не розглядається як економічна категорія, а ототожнюється із фінансовим забезпеченням досліджуваних установ. Проте таке ототожнення, на наш погляд, є помилковим, а аналітичне забезпечення управління базується

не лише на особливостях їхнього фінансового забезпечення, а й на врахуванні багатьох інших ендогенних та екзогенних чинників [3; 4].

Крім цього, визначення рівня фінансової стійкості закладів охорони здоров'я необхідне при відкритті нових напрямів лікувальної діяльності, що дозволяє оцінити наявність стабільних джерел фінансового забезпечення і необхідність пошуку нових, зокрема, самостійне залучення коштів шляхом фандрейзингу [5].

В свою чергу, для аналізу ФС необхідно обрати ряд окремих фінансових показників (коефіцієнтів), які найкраще характеризують окремі особливості діяльності конкретної установи охорони здоров'я і при цьому формують завершену сукупність, яка дає можливість оцінити некомерційну установу загалом. Однак, щодо кількісної оцінки ФС, то вона здійснюється на основі розрахунку основних коефіцієнтів, що дають змогу зробити обґрунтовані висновки про її рівень. Ці коефіцієнти визначаються на основі фінансового аналізу, який здійснюється з допомогою вивчення фінансових звітностей суб'єктів за відповідний період часу. Будь-яке економічне явище чи процес визначається не одним, а комплексом взаємопов'язаних показників, що використовуються для оцінки фінансових результатів діяльності установи охорони здоров'я, їхньої ФС [6].

Отже, аналітичного забезпечення полягає в об'єднанні аналітичних детермінант в один процес, забезпечуючи безперервність, здійснення оперативного мікроаналізу, з використанням його результатів для прийняття управлінських рішень.

Метою аналітичного забезпечення є досягнення результативності діяльності некомерційних установ та якості послуг. Наслідком вдосконаленого аналітичного забезпечення управління некомерційною установою може стати: підвищення ефективності діяльності завдяки раціоналізації використання бюджетних коштів; сприяння залученню альтернативних джерел фінансового забезпечення (формування доступної та зрозумілої інформаційної бази, зокрема в мережі інтернет, для споживачів послуг); створення умов для впровадження сучасних методів і моделей управління, можливостей використання коштів для потреб підвищення якості послуг, які надаються.

Використані джерела

1. Цямрюк Ю.С. Зміст економічної стійкості підприємства та методи її аналізу. URL: http://suiai.edu.ua/projects/icmiu-iep/download/conference-2009-section-2-1-tsyamryuk_yus-report.doc.
2. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008.
3. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 2-ге видан., випр. і доп. К., 2005. 662 с.
4. Білик М.Д., Павловські О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.

5. Уолш К. Ключевые показатели менеджмента: полное руководство по работе с критическими числами, управляющими вашим бизнесом Пер. с англ. 2-е изд., Изд-во: Максимум, 2010. 400 с.

6. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.

Світлана ЖУКЕВИЧ

к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ТНЕУ

Олександр БОЛЮХ

здобувач професійно-освітньої програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ТНЕУ Алла МЕЛЬНИК

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК ОСНОВА УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В СФЕРІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

За умов ринкової економіки, суттєвого розширення прав суб'єктів господарювання (в тому числі й закладів охорони здоров'я) у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасної та якісної діагностики фінансово-економічного стану підприємств, оцінки їх потенціалу, ресурсів, фінансової стійкості як основи прийняття управлінських рішень щодо пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансово-економічної стабільності та виходу їх з кризового стану.

Суттєва роль у вирішенні цих питань належить економічній діагностиці, яка є одним із основних елементів фінансово-економічної політики підприємства.

Питання здійснення економічної діагностики розглядаються науковцями Аунапу Ф., Бакановим М., Бланком І., Бочаровим В., Вартановим А., Євдокімовою Н. та Кірієнко В., Кірейцевим Г., Кизимом М., Забродським В., Ковальовим А., Пастуховою В., Шереметом А.

В економіці діагностичні методи почали застосовувати в практиці управлінського консультування підприємств, організація якого висвітлена у роботах авторів М. Курба (США), В. Раппопорта (Росія), Р. Юкв'ярава, М. Хабакуса, Я. Леймана (Естонія). Характерними особливостями й одночасно недоліками використання цього напрямку діагностичних методів було: відсутність системного підходу, пріоритетність якісних оцінок над кількісними методами, суб'єктивність висновків внаслідок використання великої кількості експертних методів.

В управлінській діяльності діагностика як одна з його функцій набула